

Các văn phòng kiến trúc hàng đầu thế giới đang làm gì?

Kengo Kuma

Kiến trúc tan biến và nghệ thuật vật liệu

Ảnh minh họa từ bộ nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

Tìm hiểu cách chia nhỏ khối tích, cấu kiện và lớp vật liệu để kết nối kiến trúc với ánh sáng, địa hình và cảm giác cơ thể.

15 CHƯƠNG / 150 MỤC / 150 ẢNH

PREVIEW CÔNG KHAI / 13 TRANG

Cách đọc chuyên đề

Phạm vi nghiên cứu

Tìm hiểu cách chia nhỏ khối tích, cấu kiện và lớp vật liệu để kết nối kiến trúc với ánh sáng, địa hình và cảm giác cơ thể.

Văn bản và hình ảnh

Phần thân bài được dàn từ Word anh cung cấp, giữ nội dung và thứ tự các mục. Lời xưng hô và nhận định ngôi thứ nhất thuộc văn bản nguồn, không phải trải nghiệm được AIDE xác nhận. Ảnh được ghép theo mã chương - mục trong ZIP; chúng là minh họa tham chiếu, chưa được xác minh là ảnh hiện trạng hoặc bản vẽ kỹ thuật của công trình.

Đọc các luận điểm kỹ thuật

Các số liệu hiệu năng, nhận định sức khỏe, lời dẫn và kịch bản tương lai trong nguồn cần được đối chiếu với hồ sơ gốc trước khi sử dụng làm căn cứ thiết kế. Chuyên đề phục vụ nghiên cứu và thảo luận.

Tình trạng nguồn

Đã ghép 150 ảnh. Có 0 mục không có ảnh tương ứng và 0 mục chưa có nội dung thân bài. Danh sách chi tiết nằm ở cuối tài liệu. Ảnh giữ tỷ lệ gốc, bố trí khoảng 1/4 trang khi có ảnh.

Đề cương và điều hướng

Mục lục trình bày cấu trúc chương. Bookmark trong PDF cho phép đi thẳng đến từng mục. Mã CHxx-Pxx liên kết văn bản với tên ảnh trong gói nguồn.

Mục lục bản đầy đủ

Bản preview giới thiệu các trang chọn lọc; số trang trong mục lục là số trang của bản đầy đủ.

01	TRIẾT LÝ KIẾN TRÚC TAN BIẾN	4
02	NGHỆ THUẬT MỘC KIGUMI	24
03	GC PROSTHO MUSEUM RESEARCH CENTER	44
04	SUNNYHILLS AT MINAMI AOYAMA	64
05	V&A DUNDEE	84
06	VẬT LIỆU TRE & SỰ TINH KHIẾT	104
07	SỰ BẨM NHỎ VÀ TÍNH POROSITY	124
08	YUSUHARA WOODEN BRIDGE MUSEUM	144
09	KIẾN TRÚC VÀ MẶT NƯỚC	164
10	SÂN VẬN ĐỘNG QUỐC GIA NHẬT BẢN	184
11	KHÔNG GIAN THIỀN & WABI-SABI	204
12	TỪ NHẬT BẢN RA THẾ GIỚI	224
13	KIẾN TRÚC DỆT (WEAVING ARCHITECTURE)	244
14	CHI TIẾT KIẾN TRÚC KUMA	264
15	TƯƠNG LAI CỦA SỰ TAN BIẾN	284

CH01-P01 SỰ PHỦ ĐỊNH KHỐI TÍCH

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Kengo Kuma

SỰ PHỦ ĐỊNH KHỐI TÍCH

Ảnh CH01-P01. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

mặt cảm giác. Thay vì áp đặt một khối tích nặng nề, Kuma chọn cách "hòa tan" công trình vào không gian xung quanh. Sự phủ định khối tích chính là cách ông giải phóng con người khỏi sự giam cầm của những bức tường đặc, biến kiến trúc thành một thực thể trung gian, một "không gian rỗng" đón nhận sự chuyển động của thể gian.

2. Kỹ thuật "Băm nhỏ" vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Để đạt được sự tan biến, Kuma thực hiện một cuộc cách mạng về bề mặt: **Băm nhỏ vật liệu thành những đơn vị hạt (particles).**

Trong thế giới của Kengo Kuma, kiến trúc không còn là những khối bê tông ngạo nghễ thách thức trọng lực hay thời gian. Nó là một bài thơ về sự khiêm nhường, một nỗ lực xóa nhòa ranh giới giữa cái "tôi" nhân tạo và cái "ta" của thiên nhiên. Để thấu cảm về sự **"Tan biến của vật thể"** trong tư duy của Kuma, ta phải bước vào một hành trình nơi những bức tường đặc bị khai tử, nhường chỗ cho hơi thở của ánh sáng và gió qua những hệ nan gỗ thanh mảnh.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về triết lý này:

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc tự nguyện "tàng hình"

Kengo Kuma bước vào địa hạt kiến trúc với một sự phản kháng quyết liệt đối với những "Object" (Vật thể) - những khối tích đặc, cô lập và tách biệt khỏi bối cảnh. Với ông, một công trình quá rõ ràng về hình khối sẽ trở thành một "vật thể lạ" xâm lấn môi trường.

Triết lý Anti-Object (Phản vật thể) không có nghĩa là biến công trình thành hư vô, mà là làm cho nó trở nên **mềm yếu** và **trong suốt về**

- **Từ bức tường đến hệ nan:** Thay vì một diện phẳng liên tục, ông chia nhỏ mặt đứng thành hàng nghìn thanh gỗ (louvers) mỏng nhẹ. Ở đây, bức tường không còn là ranh giới ngăn cách mà là một "màng lọc".
- **Tính xuyên thấu (Porosity):** Kuma tạo ra những khoảng hở li ti. Nhờ tính xốp này, ánh sáng không bị chặn đứng mà bị tán xạ, gió không bị cản lại mà được lưu thông.
- **Hiệu ứng Komorebi:** Khi ánh nắng xuyên qua hệ nan gỗ, nó tạo nên hiệu ứng Komorebi (ánh nắng xuyên qua tán lá rừng). Lúc này, vật thể kiến trúc dường như tan chảy thành những đốm sáng và bóng đổ, biến một cấu

CH02-P08 BÓNG ĐỔ CỦA KIGUMI

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH02-P08. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

vững chãi ngăn cách "trong" và "ngoài", mà nó trở thành một làn sương hữu hình bằng gỗ. Khi vật thể bị băm nhỏ thành hàng ngàn thanh gỗ mảnh mai, ranh giới của nó bắt đầu nhòe đi. Tòa nhà không còn đứng "đối diện" với ta mà nó "vây quanh" ta, tan chảy vào bối cảnh xung quanh như một làn khói trầm mặc.

2. Kỹ thuật "Hạt hóa" vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Kuma nhìn thế giới qua lăng kính của những "hạt" (particles). Thay vì những mảng lớn, ông sử dụng các hệ khung gỗ đan xen với mật độ dày đặc nhưng thanh thoát.

Trong cõi tạm của kiến trúc hiện đại, nơi những khối bê tông đồ sộ thường cố gắng khẳng định sự tồn tại vĩnh cửu và ngạo nghễ, Kengo Kuma lại chọn một lối đi ngược lại: **Sự tan biến**. Với ông, kiến trúc không nên là một "vật thể" (object) tách biệt, mà phải là một thực thể sống động, biết thở và biết hòa tan vào hư không.

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về nghệ thuật **Kigumi** - những "khúc ca của gỗ và bóng đổ" trong triết lý Kuma.

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc chọn cách "thất bại" để hồi sinh

Kengo Kuma gọi kiến trúc của mình là "Kiến trúc thất bại" (Defeated Architecture). Đây không phải là sự yếu nhược, mà là một thái độ khiêm nhường của con người trước thiên nhiên. Triết lý **Anti-Object** của ông tấn công trực diện vào tư duy xem tòa nhà là một khối tích biệt lập, chiếm hữu không gian.

Bằng cách sử dụng Kigumi (kỹ thuật ghép gỗ truyền thống không dùng đinh), Kuma đã "xé nhỏ" cấu trúc.

Tòa nhà không còn là một bức tường

- **Tính xuyên thấu (Porosity):** Những khoảng trống giữa các thanh gỗ Kigumi chính là "lá phổi" của công trình. Ánh sáng không bị chặn lại mà được lọc qua các khe hở, tạo nên một hiệu ứng xuyên thấu kỳ ảo.
- **Sự giao thoa quang học:** Khi ta di chuyển, các thanh gỗ chồng lấp lên nhau tạo ra hiện tượng moiré - một sự rung động thị giác khiến công trình như đang chuyển động. Ở đây, vật liệu cứng (gỗ) đã đạt đến trạng thái mềm của nước, của khí quyển.

CH04-P04 CHI TIẾT KHỚP NỐI 3 CHIỀU

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH04-P04. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

thực thể hữu cơ mọc lên giữa lòng đô thị Minami Aoyama nhộn nhịp. Sự tan biến ở đây không phải là biến mất hoàn toàn, mà là sự chuyển hóa từ một thực thể đặc (solid) sang một trạng thái rỗng và động, nơi kiến trúc không còn chiếm hữu không gian mà trở thành một phần của không gian.

2. Kỹ thuật "Băm nhỏ" vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Kuma nổi tiếng với phương pháp "**băm nhỏ**" (**fragmentation**) - chia nhỏ những mảng miếng lớn thành hàng ngàn cấu kiện siêu nhỏ. Tại SunnyHills, ông sử dụng hơn 5.000 thanh

Trong cõi lặng của kiến trúc đương đại, Kengo Kuma hiện thân như một thi sĩ của vật liệu, người không xây dựng những khối tích nặng nề mà dệt nên những "làn sương" bằng gỗ và ánh sáng. **SunnyHills at Minami Aoyama** không chỉ là một cửa hàng bánh dứa; đó là một tuyên ngôn bằng thị giác về sự tan biến, nơi ranh giới giữa nhân tạo và thiên nhiên bị xóa nhòa qua những khớp nối mộc mạc tinh xảo.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về tác phẩm này qua lăng kính triết lý của Kuma:

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc chọn cách "tan biến"

Trong tư duy của Kuma, "Object" (Vật thể) là những khối bê tông biệt lập, áp đặt và cắt đứt sự kết nối với môi trường. Với SunnyHills, ông thực hiện một cuộc cách mạng "**Phản vật thể**" (**Anti-Object**).

Thay vì tạo ra một chiếc hộp đóng kín, Kuma giải phóng kiến trúc khỏi sức nặng của hình khối. Tòa nhà không nhìn như một cấu trúc đứng vững chãi trên mặt đất, mà giống như một đám mây gỗ đang lơ lửng, một

gỗ Hinoki (Cây bách Nhật Bản) có tiết diện chỉ 60x60mm.

- **Tính xuyên thấu (Porosity):** Việc lắp đi lắp lại của các thanh gỗ với khoảng hở tạo nên một "lớp vỏ lỗ rỗng". Ánh sáng mặt trời khi đi xuyên qua mạng lưới này không còn là những mảng sáng gắt mà trở thành Komorebi - hiện tượng ánh sáng lọc qua tán lá rừng.
- **Sự nhòe biên độ:** Nhờ tính xuyên thấu, điểm nhìn của con người không bị chặn lại ở bề mặt tường mà xuyên thấu qua các lớp gỗ, khiến thị giác không thể xác định được đâu là điểm kết thúc của tòa nhà. Cấu trúc trở nên nhẹ bẫng, tựa như hơi thở.

CH06-P01 RỪNG TRE TRONG NHÀ

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH06-P01. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

một môi trường để con người hòa tan vào đó. Sự tan biến ở đây không phải là biến mất hoàn toàn, mà là sự nhường nhịn của kiến trúc trước vẻ đẹp của tự nhiên và trải nghiệm của con người.

2. Kỹ thuật "Băm nhỏ" vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Kuma có một thủ pháp đặc trưng là **"Particulate" (Hạt hóa)** - chia nhỏ những mảng lớn thành vô số các phần tử siêu nhỏ. Việc sử dụng các cột tre dày đặc chính là minh chứng cho kỹ thuật này.

- **Sự xuyên thấu (Porosity):** Những khoảng hở giữa các thân tre tạo nên một cấu trúc

Trong cõi lặng của kiến trúc đương đại, Kengo Kuma không xây dựng những tượng đài; ông dệt nên những bài thơ bằng vật liệu. Khi đối diện với một "Rừng tre trong nhà", ta không thấy một khối tích choán chỗ, mà thấy một sự mời gọi của hư không.

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về tư duy của bậc thầy Kengo Kuma qua lăng kính của sự tan biến và chất liệu tre:

1. Triết lý Anti-Object: Cuộc cách mạng của sự "Tan biến"

Với Kuma, một công trình không nên là một "Object" (Vật thể) tự phụ, tách biệt và thống trị bối cảnh. Ông khao khát xóa nhòa ranh giới giữa nhân tạo và tự nhiên.

Trong không gian rừng tre nội thất, triết lý **Anti-Object** hiện hữu qua việc từ chối các diện tường đặc (solid walls). Thay vì dùng bê tông để ngăn cách, Kuma dùng hàng ngàn thanh tre mảnh khảnh để định nghĩa không gian. Lúc này, kiến trúc không còn là một khối tích cứng nhắc mà trở thành một thực thể "lỏng", một làn sương vật chất. Công trình không tồn tại như một điểm đến cuối cùng, mà là

rỗng (porous). Nó cho phép ánh sáng, không khí và điểm nhìn xuyên qua. Không gian không bị đóng khung mà luôn có sự đối lưu, luân chuyển.

- **Vũ điệu của bóng tối:** Khi ánh sáng len lỏi qua rừng tre nhân tạo, nó tạo ra hiệu ứng Komorebi (ánh nắng xuyên qua tán lá). Sự tương tác giữa vật liệu tre và ánh sáng tạo nên một tầng thứ không gian ảo ảnh, nơi ranh giới giữa cái thực và cái hư bị xóa nhòa bởi những nhịp điệu của bóng đổ.

CH07-P07 TÍNH NHẸ NHÀNG (LIGHTNESS)

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH07-P07. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

Sự "tan biến" ở đây không có nghĩa là biến mất về mặt vật lý, mà là sự xóa nhòa ranh giới giữa bên trong và bên ngoài, giữa nhân tạo và tự nhiên. Kuma sử dụng chiến thuật "phân rã" để phá vỡ tính nguyên khối. Thay vì một bức tường đặc, ông dùng hàng ngàn thanh gỗ mỏng. Khi đó, tòa nhà không còn là một chướng ngại vật cho tầm mắt, mà trở thành một lớp màng lọc (filter), cho phép thiên nhiên đi xuyên qua nó. Đó là trạng thái "**kiến trúc thoát xác**", nơi thực thể nhường chỗ cho trải nghiệm cảm xúc.

Chào bạn, người đồng điệu trong tư duy về không gian và triết mỹ.

Khi nhắc đến Kengo Kuma, chúng ta không nói về việc xây dựng những tượng đài kiên cố để thách thức thời gian. Chúng ta đang nói về một cuộc "**đào tẩu**" khỏi sự ngột ngạt của bê tông cốt thép, một nỗ lực nhằm trả lại sự tự do cho vật liệu và không gian. Kiến trúc của Kuma không đứng vững như một khối tích (volume) lý lợm, mà nó rã ra, tan vào không trung như một bài thơ Haiku viết bằng ánh sáng và những thớ gỗ.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về triết lý "Sự tan biến" và "Tính nhẹ nhàng" trong thế giới kiến trúc của Kengo Kuma:

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc tự nguyện "tan biến"

Trong kỷ nguyên của những "vật thể" (Object) - những tòa nhà phô trương, tách biệt khỏi bối cảnh - Kuma đề xướng tư duy **Anti-Object**. Đối với ông, kiến trúc không nên là một vật thể độc lập áp đặt lên mặt đất, mà phải là một thực thể hòa tan vào môi trường xung quanh.

2. Kỹ thuật "Băm nhỏ" (Atomization) và Tính xuyên thấu (Porosity)

Để đạt được sự nhẹ nhàng (Lightness), Kuma áp dụng kỹ thuật **băm nhỏ vật liệu**. Ông coi vật liệu như những "hạt bụi" (particles) hay tế bào.

- **Tính Porosity (Sự xốp):** Giống như một miếng bọt biển hay tán lá rừng, cấu trúc của Kuma đầy rẫy những khoảng hở. Khi vật liệu bị chia nhỏ thành các thanh louver (lam) hoặc các modul li ti, bóng đổ sẽ không còn là một mảng tối đặc mà là sự đan xen giữa ánh sáng và hư không.

CH09-P04 SỰ KẾT NỐI VỚI ĐẠI DƯƠNG

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH09-P04. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

nhiên) bị xóa nhòa. Ngôi nhà không còn là một khối hộp đóng kín; nó trở thành một chuỗi các lớp lọc mỏng manh. Đại dương không được nhìn qua một khung cửa sổ, mà nó tràn vào tận tâm thức người quan sát. Sự tan biến ở đây không phải là sự mất đi về vật chất, mà là sự giải phóng tầm nhìn, khiến con người cảm thấy mình là một phần của đại dương vô tận.

2. Kỹ thuật "Băm nhỏ" vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Để đạt được sự tan biến, Kuma sử dụng kỹ thuật phân rã các khối tích lớn thành vô vàn các phân tử nhỏ. Thay vì một bức tường bê tông đặc ngột ngăn cách gió biển, ông dùng

Trong cõi lặng của kiến trúc đương đại, Kengo Kuma không xây dựng những tượng đài; ông dệt nên những bài thơ từ vật liệu. Khi đối diện với đại dương bao la, nơi đường chân trời là ranh giới duy nhất giữa thực và ảo, kiến trúc của Kuma không tìm cách chế ngự sóng dữ mà chọn cách "tan biến" vào hư không.

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về triết lý và kỹ nghệ của Kuma trong sự kết nối với đại dương, qua lăng kính của một người đi tìm linh hồn trong những khoảng trống.

1. Triết lý Anti-Object: Sự tan biến vào hư vô

Đối với Kengo Kuma, một công trình thành công không phải là một "vật thể" (object) kiêu hãnh tách biệt khỏi bối cảnh, mà là sự phủ định chính nó để tôn vinh môi trường xung quanh. Trong không gian sát biển, triết lý **Anti-Object** trở thành một cuộc đối thoại thầm lặng với sóng nước.

Kuma quan niệm rằng kiến trúc nên là một "phương tiện" để ta cảm nhận thế giới. Khi đứng trên hiên nhà **Engawa**, ranh giới giữa "bên trong" (nhân tạo) và "bên ngoài" (thiên

nhiên) bị xóa nhòa. Ngôi nhà không còn là một khối hộp đóng kín; nó trở thành một chuỗi các lớp lọc mỏng manh. Đại dương không được nhìn qua một khung cửa sổ, mà nó tràn vào tận tâm thức người quan sát. Sự tan biến ở đây không phải là sự mất đi về vật chất, mà là sự giải phóng tầm nhìn, khiến con người cảm thấy mình là một phần của đại dương vô tận.

• **Tính xuyên thấu (Porosity):** Kiến trúc của ông "thở". Những khe hở giữa các vật liệu cho phép ánh sáng mặt trời lấp lánh trên mặt nước xuyên qua, tạo nên vũ điệu của bóng đổ trên sàn nhà.

• **Nhịp điệu của vật liệu:** Khi nhìn vào những hệ lam gỗ được "băm nhỏ", ta thấy một sự tương đồng kỳ lạ với những con sóng nhỏ li ti (ripple effect). Vật liệu lúc này không còn là vật chất tĩnh, chúng trở nên động, rung cảm theo từng cơn gió biển và sự thay đổi của cường độ ánh sáng trong ngày. Chính tính

CH10-P10 DI SẢN SAU OLYMPIC

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH10-P10. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

xa, ranh giới giữa tòa nhà và những hàng cây xung quanh bị xóa nhòa. Nó không còn là một vật thể độc lập chiếm hữu không gian, mà trở thành một phần mở rộng của khu rừng. Sự "tan biến" ở đây không phải là biến mất về mặt vật lý, mà là sự khiêm cung, nhường chỗ cho sự sống của tự nhiên và hơi thở của con người.

2. Kỹ thuật "băm nhỏ" và Tính xuyên thấu (Porosity)

Để đạt được sự mỏng nhẹ, Kuma sử dụng kỹ thuật đặc trưng của mình: **Băm nhỏ vật liệu**. Thay vì những mảng tường lớn, ông sử dụng hàng ngàn thanh gỗ tuyết tùng (cedar) nhỏ đan cài.

Dưới bóng mát của rừng xanh Meiji Jingu, Sân vận động Quốc gia Nhật Bản hiện ra không phải như một khối bê tông ngạo nghễ thách thức bầu trời, mà như một bài thơ thiên bằng gỗ và ánh sáng. Kengo Kuma đã không xây dựng một "vật thể" (object); ông đã kiến tạo một "môi trường".

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về công trình này dưới góc nhìn của triết lý kiến trúc "tan biến".

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc chọn cách "tự sát" để hồi sinh

Trong dòng chảy của kiến trúc hiện đại, nơi các kiến trúc sư thường cố gắng để lại những dấu ấn cá nhân mạnh mẽ bằng những hình khối kỳ vĩ (biểu tượng của quyền lực và cái tôi), Kengo Kuma chọn con đường ngược lại: **Anti-Object (Phản vật thể)**.

Với Kuma, một tòa nhà thành công là khi nó "tan biến" vào bối cảnh. Sân vận động Quốc gia không phải là một khối tích đặc (solid) ngăn cách con người với thiên nhiên. Thay vào đó, ông chia nhỏ công trình thành vô vàn các lớp mái hiên chồng chất. Nhìn từ

- **Nhịp điệu của sự mong manh:** Những thanh gỗ có kích thước nhỏ tạo ra một hệ kết cấu "vụn", phá vỡ cảm giác nặng nề của một công trình có sức chứa 68.000 chỗ ngồi.
- **Sự xuyên thấu (Porosity):** Các khe hở giữa các thanh gỗ cho phép gió trời luồn lách vào bên trong khán đài, tạo ra hệ thống thông gió tự nhiên mà không cần đến những cỗ máy khổng lồ. Đây chính là "kiến trúc biết thở". Ánh sáng khi xuyên qua các lớp nan gỗ này tạo ra hiệu ứng **Komorebi** - hiện tượng ánh nắng lọt qua tán lá rừng, biến không gian bên dưới mái hiên thành một trải nghiệm thị giác đầy biến ảo và cảm xúc.

CH12-P07 SỰ KHÁC BIỆT VỀ VĂN HÓA VẬT LIỆU

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH12-P07. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

vào nhau. Thay vì tạo ra một khối tích đặc (solid), ông tạo ra những thực thể rỗng, nhẹ và đầy hơi thở. Kiến trúc lúc này không còn là một "vật thể" (Object) để chiêm ngưỡng từ xa, mà là một "môi trường" (Environment) để trải nghiệm từ bên trong.

2. Sự khác biệt văn hóa: Gỗ Bách Nhật Bản vs. Gỗ Sồi Châu Âu

Khi mang triết lý của mình ra thế giới, Kuma đã có những cuộc đối diện thú vị với sự khác biệt về "DNA" của vật liệu:

Trong thế giới của Kengo Kuma, kiến trúc không phải là một thực thể đứng độc lập để thách thức thời gian, mà là một cuộc đối thoại thầm lặng giữa con người và tự nhiên. Khi bước từ Nhật Bản ra thế giới, Kuma mang theo một tâm thế khiêm cung: ông không áp đặt hình khối lên cảnh quan, mà để vật liệu tự kể câu chuyện của nó.

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về triết lý của ông qua lăng kính của sự tan biến và sự giao thoa văn hóa vật liệu.

1. Triết lý Anti-Object: Cuộc hành trình đi tìm sự "Tan biến"

Trong cuốn sách Anti-Object (Phản - Vật thể), Kuma bày tỏ sự hoài nghi đối với những công trình bê tông sừng sững - những thực thể cắt đứt mối liên kết giữa con người và môi trường. Với ông, kiến trúc thành công nhất là kiến trúc **"vô hình"**.

Sự tan biến ở đây không phải là biến mất hoàn toàn về mặt vật lý, mà là sự xóa nhòa ranh giới. Kuma sử dụng vật liệu như một lớp màng ngăn mong manh, cho phép không gian bên trong và bên ngoài thẩm thấu

- **Gỗ Bách (Hinoki) - Linh hồn của sự thanh khiết:** Tại Nhật Bản, Hinoki không chỉ là vật liệu; nó là biểu tượng của Thần đạo (Shinto). Với màu sáng, thớ mịn và hương thơm thanh tao, Hinoki đại diện cho sự mong manh, tĩnh lặng và tinh thần duy mỹ tối giản. Khi Kuma dùng Hinoki (như ở đền thờ hay các trà thất), ông đang dùng "ánh sáng hóa thân vào gỗ".
- **Gỗ Sồi (Oak) - Sức mạnh của lịch sử phương Tây:** Khi sang Châu Âu (như bảo tàng V&A Dundee), Kuma đối diện với gỗ Sồi - loại gỗ cứng, nặng, với những đường vân mạnh mẽ và trầm mặc. Nếu Hinoki là một

CH14-P03 SỰ TIẾP GIÁP GIỮA CÁC VẬT LIỆU

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH14-P03. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

hình khối. Thay vào đó, ông sử dụng các lớp (layers) để tạo ra sự mơ hồ. Kiến trúc của ông không có điểm kết thúc rõ rệt; nó tan ra tại rìa mái, hòa vào tán cây hay chìm sâu vào mặt nước. Đó là một sự "thua cuộc" đầy chủ ý của kiến trúc trước thiên nhiên, một sự khiêm cung mang đậm tinh thần Thiền tông (Zen).

2. Kỹ thuật "Băm nhỏ" vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Để đạt được sự tan biến, Kuma áp dụng kỹ thuật **nguyên tử hóa vật liệu** (atomizing materials). Thay vì sử dụng những mảng tường đặc, ông chia nhỏ vật liệu thành các thanh gỗ

Trong cõi lặng của kiến trúc đương đại, Kengo Kuma hiện thân như một thi sĩ của vật liệu, người không xây dựng nên những khối tích ngạo nghễ mà dệt nên những tấm màn sương khói che mờ ranh giới giữa nhân tạo và thiên nhiên. Với Kuma, kiến trúc không phải là một "vật thể" (object) độc lập chiếm hữu không gian, mà là một sự hiện diện khiêm nhường, tự tan biến để nhường chỗ cho hơi thở của đất trời.

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về nghệ thuật xử lý ranh giới và sự tiếp giáp vật liệu trong tư duy "Kiến trúc tan biến" của Kengo Kuma.

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc chọn cách "vô hình"

Kengo Kuma phản kháng lại sự thống trị của bê tông cốt thép - những "khối hộp" vô tri của thế kỷ 20 vốn chia cắt con người khỏi môi trường. Triết lý **Anti-Object** (Phản vật thể) của ông không có nghĩa là không xây dựng gì cả, mà là xóa nhòa đi sự hiện diện của khối tích.

Tại những điểm tiếp giáp, Kuma không dùng những đường nét dứt khoát để khẳng định quyền lực của

mảnh, những phiến đá mỏng hoặc các sợi mây tre.

- **Sự rã nhỏ (Fragmentation):** Khi một vật thể bị băm nhỏ thành những hạt bụi (particles), trọng lượng của nó như biến mất. Ánh sáng và không khí có thể len lỏi qua các khe hở, tạo nên **tính xuyên thấu (porosity)**.
- **Nghệ thuật của bóng tối (Komorebi):** Tại các điểm tiếp giáp, các thanh nan (louvers) tạo ra hiệu ứng "Komorebi" - ánh nắng xuyên qua kẽ lá. Ranh giới giữa bên trong và bên ngoài không còn là một đường kẻ sắc lẹm mà là một vùng đệm của ánh sáng và bóng đổ,

CH15-P10 LỜI KẾT: KIẾN TRÚC LÀ SỰ BIẾN MẤT

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH15-P10. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

một lăng kính để ta cảm nhận thế giới xung quanh. Khi tòa nhà "biến mất", đó là lúc con người chạm được vào linh hồn của khu đất.

2. Kỹ thuật băm nhỏ vật liệu và Tính xuyên thấu (Porosity)

Để đạt được sự tan biến, Kuma sử dụng chiến thuật "hạt hóa" (particulating). Thay vì dùng những mảng tường đặc, ông băm nhỏ vật liệu thành hàng ngàn thanh gỗ, phiến đá hoặc sợi tre mỏng mảnh.

- **Tính xuyên thấu (Porosity):** Đây là chìa khóa để kiến trúc "thở". Những khe hở giữa

Trong cõi lặng của không gian, nơi những khối bê tông thô kệch của thế kỷ 20 bắt đầu mỗi một trước dòng chảy của thời gian, kiến trúc của Kengo Kuma hiện ra như một lời tự sự khiêm nhường. Không ồn ào, không chiếm đoạt, ông đưa ta vào một hành trình của sự **tan biến**.

Dưới đây là bản phân tích sâu về triết lý "Kiến trúc là sự biến mất" của bậc thầy Kengo Kuma.

1. Triết lý Anti-Object: Khi kiến trúc chọn cách "ẩn mình"

Đối với Kuma, mỗi tòa nhà không nên là một "vật thể" (Object) tách biệt, tự cao tự đại đứng ngoài thiên nhiên. Ông phản kháng lại tư duy kiến trúc phương Tây vốn tôn thờ những khối tích đồ sộ, vĩnh cửu.

Trong tác phẩm của mình, Kuma thực hiện một cuộc "giải phẫu" sự hiện diện của vật chất. **Anti-Object** không phải là sự phá hủy, mà là sự hòa tan. Thay vì tạo ra một bức tường ngăn cách giữa "bên trong" và "bên ngoài", ông tạo ra những thực thể mỏng manh, nơi ranh giới bị xóa nhòa. Kiến trúc lúc này không còn là mục đích, mà là một phương tiện,

các phân tử vật liệu cho phép ánh sáng và gió xuyên qua, tạo nên một thực thể rỗng tuếch nhưng đầy sức sống.

- **Vũ điệu của ánh sáng:** Khi vật liệu được chia nhỏ, ánh sáng không còn bị chặn lại mà bị tán xạ. Tòa nhà không còn là một khối đổ bóng nặng nề; nó trở thành một màn sương mờ ảo, thay đổi sắc độ theo từng nhịp thở của thời gian và thời tiết. Đó là khoảnh khắc vật chất rũ bỏ sức nặng để trở thành năng lượng thuần khiết.